

Γαλλικό Ινστιτούτο: Από αγάπη για την Ελλάδα

/ [Ελλάδα 1821 - 2021](#)

Με αφορμή τη συμπλήρωση 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος παρουσιάζει από τις 18 Μαρτίου τη διαδικτυακή έκθεση με τίτλο «Από αγάπη για την Ελλάδα», αφιερωμένη στους Γάλλους φιλέλληνες και στο ενδιαφέρον που προκάλεσε ο ξεσηκωμός των Ελλήνων στη Γαλλία και στην Ευρώπη.

Πρόκειται για τη σημαντικότερη που έχει διοργανωθεί με αυτό το θέμα και πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (BNF) και τη δημοσιογραφική της ιστοσελίδα RetroNews.

Μέσα από περισσότερα από 100 οπτικά τεκμήρια, μέρος των οποίων παρέμενε αδημοσίευτο μέχρι σήμερα, προερχόμενα από τις συλλογές και τα αρχεία της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας (BNF), του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου της Αθήνας, της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων, του Μουσείου του Λούβρου, η έκθεση αποκαλύπτει την κινητήρια δύναμη και τις διαστάσεις του φιλελληνικού κινήματος.

«Αναδεικνύει την ασύλληπτη ποικιλομορφία των μέσων –εφημερίδες, βιβλία, τραγούδια, σχέδια, αφίσες, πίνακες, αλληλογραφίες, κάρτες, θεατρικά έργα, συναυλίες, λογοτεχνία, ζωγραφική, διαφημίσεις...– που επιστρατεύτηκαν με στόχο την ευαισθητοποίηση της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης για την πραγματικότητα και τις απαιτήσεις της Ελληνικής Επανάστασης» αναφέρουν οι διοργανωτές.

«Παντού, το σθένος των Ελλήνων αποτέλεσε πηγή έμπνευσης και συγκίνησης για συγγραφείς, δραματουργούς, ζωγράφους και μουσικούς. Παντού, η μόδα, τα σύμβολα και τα αντικείμενα της καθημερινότητας υπενθυμίζουν ότι στην Ελλάδα, στο πεδίο των σκληρών μαχών, διακυβεύεται το μέλλον των επαναστατικών ιδεών. Υπό την έννοια αυτή, ο φιλελληνισμός αποτελεί μία πρώτη έκφραση της διεθνούς κοινής γνώμης της σύγχρονης εποχής!

Η ψηφιακή αυτή έκθεση προσδοκά να αποδώσει τον αντίκτυπο, τις διάφορες θεωρήσεις, το κοινό αίσθημα που προκλήθηκαν στην Ευρώπη από την Ελληνική Επανάσταση. Από το 1821, παντού στη Γαλλία, στην Αγγλία, στη Γερμανία, το άγγελμα της Επανάστασης διαδίδεται και εξαπλώνεται, υποστηριζόμενο από εξέχουσες προσωπικότητες του πνεύματος (Λόρδο Βύρωνα, Σατωβριάνδο, Ουγκώ...) και τη συστράτευση, στο πλευρό των εξεγερμένων Ελλήνων, ρομαντικών νέων και παλαίμαχων στρατιωτών που σπεύδουν να πολεμήσουν για την ελληνική υπόθεση».

Τα τεκμήρια που αποκαλύπτονται μέσα από την έκθεση μαρτυρούν αυτή την απaráμιλλη «στιγμή φιλελληνισμού». Ο Τύπος, οι αλληλογραφίες και οι αφηγήσεις, η λογοτεχνία και η ποίηση, η μουσική και η ζωγραφική, μας επιτρέπουν να εκτιμήσουμε σήμερα το σθένος αυτής της κινητοποίησης, να μάθουμε περισσότερα για τις ζωές που θυσιάστηκαν για τα ιδανικά της ελευθερίας, να κατανοήσουμε τις καθημερινές αντιξοότητες του Αγώνα, να αφουγκραστούμε την αντάρα των ψυχών και των συνειδήσεων που ξεσηκώθηκαν στη Γαλλία και στην Ευρώπη, για μian Ελλάδα ελεύθερη!

Τα κείμενα και τα βίντεο, αποτέλεσμα της εργασίας της επιστημονικής επιτροπής Ελλήνων και Γάλλων ιστορικών, ρίχνουν φως σε διάφορες πτυχές της Επανάστασης, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των γεγονότων. Πιστή στην παράδοση της διεπιστημονικής προσέγγισης που χαρακτηρίζει τη γαλλική ιστοριογραφία, η έκθεση αποτελεί σημείο συνάντησης ιστορικών αναμνήσεων μαχών και αγώνων, και νέων θεματικών πεδίων όπου αναδεικνύεται η θέση των γυναικών και η συσπείρωση του καλλιτεχνικού κόσμου.

Η ψηφιακή έκθεση θα είναι διαθέσιμη από τις 18 Μαρτίου 2021 έως τις 31

Δεκεμβρίου 2021 στον ιστότοπο 1821.ifg.gr και θα εμπλουτίζεται με άρθρα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μέσω του σχετικού blog και με τη συνδρομή πολιτιστικών φορέων απ' όλη την Ελλάδα.

Οι θεματικές της έκθεσης

- «Πώς έρχεται η επανάσταση»: Στις αρχές του 1821, ο Τύπος, οι φήμες, οι πρώτες μαρτυρίες κάνουν λόγο για τις φρικαλεότητες που διαπράττονται από τους Οθωμανούς. Η Ελλάδα, που ήδη από τον 18ο αιώνα αποτελούσε επαναστατικό εργαστήριο, αδελφή ψυχή της Γαλλικής Επανάστασης, ξεκινά τη μάχη.

- «Οι Επιτροπές και η κινητοποίηση στη Γαλλία και την Ευρώπη»: Στο μέσο ενός μεγάλου και ισχυρού φιλελληνικού κινήματος, ο σκοπός των Ελλήνων κερδίζει το Λονδίνο, το Παρίσι, την ανατολική ακτή των Ηνωμένων Πολιτειών. Συγκροτούνται επιτροπές στήριξης. Μέλλοντες μαχητές, διασπορά, στρατευμένες γυναίκες, όλοι δραστηριοποιούνται και κινητοποιούν την κοινή γνώμη.

- «Εκφράσεις της επανάστασης στον Τύπο»: «Είμαστε όλοι Έλληνες», γράφει ο Σέλλεϋ. Στο πλευρό του φιλελληνικού συναισθήματος που εξαπλώνεται στην Ευρώπη, τάσσονται οι λέξεις, ιδίως του Τύπου, που δίνουν, σήμερα, το μέτρο της απήχησης που γνώρισε η Ελληνική Επανάσταση.

- «Πορτρέτα φιλελλήνων εθελοντών»: Σαν ένα μωσαϊκό, τα πορτρέτα των φιλελλήνων σκιαγραφούν τις διαδρομές της ευρωπαϊκής στράτευσης της δεκαετίας του 1820, την πνοή του φιλελευθερισμού και της χειραφέτησης, τις ποικίλες διαδρομές των ατόμων που ήρθαν να πολεμήσουν στο ελληνικό έδαφος.

- «Η τέχνη στην υπηρεσία της μάχης»: Καθ' όλη τη διάρκεια της Επανάστασης, η τέχνη τέθηκε στην υπηρεσία του Αγώνα. Οι τέχνες της καθημερινής ζωής διαδίδουν παντού το μήνυμα του Αγώνα, την ίδια στιγμή που τραγούδια, πίνακες και ποιήματα κάνουν έκκληση, σύμφωνα με τα λόγια του Βίκτωρος Ουγκώ, για «μπαρούτι και σφαίρες».

- «Η εκπαιδευτική διάσταση του φιλελληνικού κινήματος»: Με πρωτοβουλία των βρετανικών, γαλλικών, ελβετικών και γερμανικών φιλελληνικών επιτροπών, νέοι Έλληνες φιλοξενούνται στην Ευρώπη με σκοπό να τους προσφερθεί «εκπαίδευση». Διφορούμενες πτυχές του πρώτου αυτού ανοίγματος της Ελλάδας στον κόσμο.

- «Μεσολόγγι, Ναυαρίνο, Η γαλλική εκστρατεία του Μοριά»: Η πτώση του Μεσολογγίου, η ναυμαχία του Ναυαρίνου και η αποστολή του γαλλικού εκστρατευτικού σώματος στον Μοριά, μας επιτρέπουν σήμερα να διερωτηθούμε ως προς τις διαδικασίες κατασκευής των απομνημονεύσεων που πήγασαν από αυτές.

- «Παραδόσεις και ιστοριογραφία»: Πώς σταματά ο πόλεμος και τελειώνει η Επανάσταση; Από τη ρεπουμπλικανική εμπειρία στη «δεύτερη επανάσταση» του 1843, πώς συγκροτείται το νέο ελληνικό κράτος.

Έλληνες και Γάλλοι ιστορικοί που συμμετέχουν στην επιστημονική επιτροπή της έκθεσης: Denys Barau (διδάκτωρ Πολιτικών Επιστημών, École des Hautes Etudes en Sciences So-ciales - EHESS, πρώην έφορος των νομαρχιακών αρχείων του Λίγηρα), Anne-Laure Brisac-Chraïbi (υπεύθυνη συλλογών στην ελληνική γλώσσα, Τμήμα Λογοτεχνίας και Τέχνης, Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας - BnF), Monique Calinon (υπεύθυνη συλλογών γαλλικής λογοτεχνίας, Τμήμα Λογοτεχνίας και Τέχνης, Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας - BnF), Anne Couderc (επίκουρη καθηγήτρια σύγχρονης ιστορίας, Université de Paris 1 Sorbonne), Κατερίνα Δήμου (διαχειρίστρια συλλογής περιοδικών - Βιβλιοθήκη του Αρσενάλ - BnF), Έλλη Δρούλια (διευθύντρια, Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων), Mathieu Grenet (επίκουρος καθηγητής, Institut National Universitaire - INU, Albi), Άννα Καρακατσούλη (αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Νίκος Σιγάλας (ερευνητής, Κέντρο Τουρκικών, Βαλκανικών και Κεντροασιατικών Σπουδών - CETOBAC, της EHESS, ειδικός στην οθωμανική και στη νεοελληνική ιστορία), Δημήτρης Σκοπελίτης (καθηγητής στη Γενεύη, συγγραφέας του βιβλίου Construire la Grèce 1770-1843).

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (BnF)

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (Bibliothèque nationale de France) αποτελεί κληρονόμο των βασιλικών συλλογών που συγκεντρώθηκαν από τα τέλη του Μεσαίωνα. Διατηρεί μια πολιτιστική κληρονομιά μοναδική στον κόσμο: περισσότερα από 40 εκατομμύρια τεκμήρια, μεταξύ των οποίων 15 εκατομμύρια βιβλία και περιοδικά, αλλά και αμέτρητα χειρόγραφα, εκτυπώσεις (estampes), φωτογραφίες, χάρτες και σχέδια, παρτιτούρες, νομίσματα, μετάλλια, ηχητικά τεκμήρια, βίντεο, οπτικοακουστικά έργα, σκηνικά, κοστούμια... τα οποία εμπλουτίζονται συνεχώς. Μέσα από αυτά, η BnF διατηρεί και διαιωνίζει ένα μέρος της συλλογικής μνήμης. Οι συλλογές εγκυκλοπαιδικού ενδιαφέροντος τροφοδοτούν και εμπλουτίζουν την αέναη πορεία της σκέψης εδώ και 5 αιώνες. Οι συλλογές παίρνουν νέα πνοή μέσα από τα χέρια που τις επεξεργάζονται και τα

μάτια που τις παρακολουθούν. Μία παγκόσμια κληρονομιά στη διάθεση όλων και στην υπηρεσία της κατανόησης του κόσμου που μας περιβάλλει, αποτελούμενη από ένα δίκτυο αλληλένδετων πηγών, ικανών να διαφωτίσουν και να παράγουν γνώση.

Με την ίδια προοπτική, η RetroNews, δημοσιογραφική ιστοσελίδα της BnF, παρέχει ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση σε περισσότερους από 1.000 τίτλους εφημερίδων που εκδόθηκαν από το 1631 μέχρι το 1950. Συμπληρώνοντας τα τεκμήρια που διατίθενται μέσα από τη Gallica, η RetroNews αποτελεί ταυτόχρονα ένα ψηφιακό αποθετήριο, ένα εργαλείο έρευνας και ένα ηλεκτρονικό περιοδικό για όλους όσους επιθυμούν να ανακαλύψουν την ιστορία μέσα από τα αρχεία Τύπου.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ